

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Jiřím Derflem ve věci

žalobkyně: nezletilá **D. F.**, narozená dne X
bytem X
zastoupená Mgr. Gabrielou Šťastnou, advokátkou
sídlem Hradiště 97/4, 400 01 Ústí nad Labem

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2024, č. j. MPSV-2024/237562-916,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2024, č. j. MPSV-2024/237562-916, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 3 146 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám její právní zástupkyně, Mgr. Gabriely Šťastné, advokátky, sídlem Hradiště 97/4, Ústí nad Labem.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2024, č. j. MPSV-2024/237562-916, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“) ze dne 20. 3. 2024, č. j. 41721/2024/MOS (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobkyni zvýšen příspěvek na péči z částky 3 000 Kč

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

měsíčně na 6 600 Kč měsíčně počínaje od ledna 2024, neboť žalobkyně se považuje za osobu do 18 let věku závislou na pomoci jiné fyzické osoby dle § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) ve stupni II – středně těžká závislost, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá výkon pěti základních životních potřeb – orientace, komunikace, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví.

Žaloba

2. Žalobkyně prostřednictvím své právní zástupkyně v žalobě uvedla, že je přesvědčená, že závěry obsažené v posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) neodpovídají faktickému stavu. Žalobkyně trpí vzácným genetickým onemocněním, syndromem Cri du chat, který je provázen komplexem poruch, a to střední až těžkou mentální retardací, poruchami sluchu, zraku, řeči, chůze a koncentrace a agresivitou. Žalobkyně namítala, že posudek vypracovaný v řízení před správním orgánem prvního stupně se liší od posudku vypracovaného v odvolacím řízení, a přesto žalovaný rozhodnutí potvrdil. Posudková komise nově uznala, že žalobkyně nezvládá bez dopomoci potřebu osobní aktivity, a naopak neuznala za nezvládnutou potřebu výkonu fyziologické potřeby. Žalobkyně uvedla, že kromě základních životních potřeb žalovaným uznaných jako nezvládnutých dále nezvládá mobilitu, stravování, oblékání a obouvání a výkon fyziologické potřeby.
3. Žalobkyně odkázala na Instrukci náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016, o posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči), (dále jen „instrukce 15/2016“). Uvedená instrukce stanoví, v jakém rozsahu dítě ve věku 5-6 let zvládá výkon základních životních potřeb. Žalobkyně poukázala na to, že podle této instrukce by měly být sporné základní životní potřeby žalobkyně hodnoceny jako nezvládnuté v přijatelném standardu.
4. K potřebě výkonu fyziologické potřeby žalobkyně uvedla, že ji samostatně nezvládá doma ani ve školce, musí být pravidelně vyzývána a vysazována na toaletu a vyžaduje větší dohled než děti jejího věku.
5. K potřebě mobility žalobkyně uvedla, že dle lékařských zpráv má prostornou cisternu magnu, což je jedním z důvodů obtíží s mobilitou. Dle instrukce dítě ve věku 5-6 let skáče na jedné noze, skáče do dálky, učí se jezdit na kole a v doprovodu chodí na procházky, ale žalobkyně nic z toho nezvládá. Posudková komise zcela pominula zprávu ergoterapeutky Mgr. E. H., ve které je uvedeno, že žalobkyně má těžké funkční postižení, v důsledku kterého potřebuje neustálý dohled. Má nekoordinované pohyby a zakopává.
6. K potřebě stravování žalobkyně uvedla, že neprospívá, je řešena u nutriční terapeutky a má speciální dietu. Motoriku má na úrovni osmnácti měsíčního dítěte, samostatně se nenají a nenapije a potřebuje mimořádný dohled.
7. K potřebě oblékání a obouvání žalobkyně uvedla, že spolupracuje při oblékání, svlékání a obouvání vždy jen určitou dobu, poté začne být netrpělivá a agresivní. Knoflíky nezvládá vůbec. Nevybere si sama správné oblečení, nerozezná rub a líc, levou a pravou botu, nezvládne správně vrstvit oblečení, nesnese nic kolem krku. Svévole se impulzivně svléká.
8. Žalobkyně namítla, že v odvolacích námitkách konkrétně u jednotlivých potřeb rozepsala, v čem spatřuje pochybení posudkové lékařky a poukázala na obsah lékařských zpráv a na

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

rozpory mezi těmito zprávami a závěry posudkové lékařky, ale žalovaný posudkové komisi námitky žalobkyně k vyjádření nepředal a zcela nekriticky přejal závěry posudkové komise k jednotlivým potřebám.

9. Žalobkyně dále namítala, že správní orgány si opatřily podklady pro rozhodnutí nesprávným způsobem, když členka posudkové komise telefonicky kontaktovala školku a získala od ní informace tímto způsobem. O tomto postupu asistentka ve školce informovala matku žalobkyně.
10. Dále žalobkyně namítala, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť byly porušeny zásady správního řízení vyjádřené v § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), když nedostál své povinnosti zjistit skutkový stav a při hodnocení důkazů překročil meze správního uvážení tím, že některé důkazy zcela opomněl a některé jím uváděné závěry jsou dokonce v přímém rozporu s důkazy.
11. Na závěr žalobkyně navrhla, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k novému rozhodnutí a aby žalovanému uložil povinnost uhradit žalobkyni náklady řízení.

Vyjádření žalovaného k žalobě

12. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost. Žalovaný zrekapituloval průběh správního řízení, poukázal na relevantní právní úpravu a uvedl, že napadené rozhodnutí bylo založeno na závěrech posudku posudkové komise, který považoval za stěžejní, úplný a odborný důkazní prostředek, neboť posudková komise zasedala v řádném složení a jejím členem byl lékař se specializací v oboru dětské neurologie. Žalovaný zrekapituloval, že úřad práce stanovil jako nezvládnuté základní životní potřeby orientace, komunikace, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby a péče o zdraví, zatímco posudková komise hodnotila jako nezvládnuté základní životní potřeby orientace, komunikace, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o zdraví, a uvedl že toto hodnocení nemělo za následek změnu prvoinstančního rozhodnutí.
13. Žalovaný uvedl, že nesouhlasí s námitkou žalobkyně, že se nevypořádal se všemi relevantními námitkami. Uvedl, že podklady byly zpracovány odborníky v posudkovém lékařství, kteří vycházeli z objektivních podkladů, tedy doložených lékařských zpráv, a z výsledku sociálního šetření, a hodnotili je ve vzájemných souvislostech.
14. Žalovaný ve vyjádření zkonstatoval, že při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby a potřeby mimořádné péče se u osoby mladší 18 let s ohledem na § 10 zákona o sociálních službách porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravému jedinci téhož věku. Při posuzování zdravotního stavu v rámci řízení o příspěvku na péči není prioritní samotná diagnóza posuzované osoby, ale objektivní funkční dopady onemocnění na schopnost zvládat základní životní potřeby. Žalovaný podotkl, že v příloze k instrukci č. 15/2016 je popsán standardní psychomotorický vývoj dítěte s přihlédnutím k věku.
15. Žalovaný uvedl, že řízení bylo provedeno v souladu se zákonem o sociálních službách a správním řádem, a že své rozhodnutí nepovažuje za nepřezkoumatelné. Uvedl, že posouzení povahy zdravotního postižení je z hlediska splnění podmínek pro přiznání příspěvku na péči odborně medicínskou otázkou, k níž správní orgán nemá potřebné odborné znalosti, proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, tedy k lékařům posudkové komise. Na závěr uvedl, že má za to, že správní řízení netrpí vadami, pro které by bylo nutné rozhodnutí žalovaného zrušit.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Replika žalobkyně

16. Žalobkyně v replice sdělila, že vyjádření žalovaného neobsahuje žádné nové skutečnosti a tvrzení, která by jakkoli měnila podstatu věci. Žalobkyně uvedla, že nepovažuje za řádné vypořádání se s námitkami, když žalovaný nepředložil námitky žalobkyně odkazující na zdravotnickou dokumentaci posudkové komisi, ale hodnotil je sám, ačkoli se jedná o věc čistě medicínskou. Žalobkyně znovu poukázala na metodický pokyn týkající se standardů vývoje dítěte. Žalobkyně dále uvedla, že odkazovala na lékařskou dokumentaci, dle které je ve věku 6 let na úrovni dvouletého dítěte.

Posouzení věci soudem

17. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť oba účastníci s tímto postupem výslovně souhlasili.
18. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
19. Smyslem zákona o sociálních službách je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobkyně splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce. Podle § 8 odst. 1 uvedeného zákona osoba (do 18 let věku), která vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z

důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb. Dle § 9 uvedeného zákona se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvaní, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. U osob do 18 let věku se nehodnotí základní životní potřeba péče o domácnost. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).

20. Dle § 10 zákona o sociálních službách platí, že u osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.
21. V § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“) je uvedeno, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
22. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška. Dle § 2 odst. 1 uvedené vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a uvedené

vyhlášky, pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

23. V příloze č. 1 vyhlášky jsou vymezeny schopnosti zvládat základní životní potřeby.
24. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**mobilita**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
25. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**orientace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat.
26. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**komunikace**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
27. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**stravování**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, stravu rozdělit na menší kousky a naservírovat ji, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
28. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**oblékání a obouvání**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
29. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**tělesná hygiena**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
30. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**výkon fyziologické potřeby**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
31. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**péče o zdraví**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.
32. Za schopnost zvládat základní životní potřebu „**osobní aktivity**“ se považuje stav, kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

aktivitu obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

33. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobkyně požádala o příspěvek na péči žádostí ze dne 31. 1. 2024. Dne 7. 2. 2024 bylo provedeno sociální šetření pro účely řízení o příspěvku na péči. V rámci tohoto sociálního šetření byly zjištěny k jednotlivým žalobkyním v žalobě zpochybněným základním životním potřebám především následující skutečnosti. K potřebě mobility bylo zjištěno, že nemá obtíže s chůzí, vydrží ve stoji, polohuje bez obtíží, pobíhá po bytě, je velmi aktivní, ale zakopává a naráží do věcí, nezvládne skákat a jezdit na kole. Nezvládá vyjít ani sejít schody. Odmítá chodit ven sama a ven chodí jen za ruku matky. K potřebě stravování bylo zjištěno, že žalobkyně se snaží jíst sama lžící, ale jídlo všude hází. Matka jí jídlo porcuje a poté ji krmí. Žalobkyně má nastavenou nutriční dietu. Uvědomuje si potřebu jíst. Napije se ze skleničky, kterou jí matka přidržuje. K potřebě oblékání a obouvání sociální pracovnice zjistila, že žalobkyni volí oblečení, obléká ji a svléká matka. Žalobkyně sama není schopna se obléct, vše si navléká naruby a na nesprávná místa. Nerozezná rub a líc a pravou a levou stranu, nezvládne si obout a zout ani bačkory a boty na suchý zip, neumí použít lžici na boty. K potřebě výkonu fyziologické potřeby bylo zjištěno, že žalobkyně naznačí potřebu jen v jednom z deseti případů, přes den nosí pleny. Matka se ji snaží pravidelně vysazovat na toaletu, připomíná jí, že má tlačit, a zajišťuje její očistu. Ze sociálního šetření dále plyne, že žalobkyně navštěvuje mateřskou školku, ve které má přidělenou asistentku, žije s rodiči, je jedináček.
34. Dne 18. 3. 2024 byl vypracován **posudek o zdravotním stavu žalobkyně posudkovou lékařkou MUDr. M. R.** Posudková lékařka konstatovala, že žalobkyně nezvládá pět základních životních potřeb, a to orientaci, komunikaci, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby a péči o zdraví. K potřebě mobility posudková lékařka uvedla, že ji žalobkyně zvládá v plném rozsahu, tento závěr nijak neodůvodnila. K potřebě stravování posudková lékařka uvedla, že její nezvládání neuznává, protože žalobkyně se snaží jíst lžící, napichovat jídlo na vidličku a sama se nakrmit, ale jídlo hází všude a matka ji poté krmí; napije se ze skleničky, kterou matka přidržuje. Potřebu oblékání a obouvání posudková lékařka neuznala za nezvládnutou s odůvodněním, že se žalobkyně snaží obléct a potřebuje dopomoci jen při oblékání, svléknout se zvládne sama. Potřebu osobních aktivit uznala za zvládnutou, protože žalobkyně má kamarády ve školce, chodí na hřiště, jezdí s matkou na výlety, cvičí jemnou motoriku navlékáním korálků, v rámci hry u psychologického vyšetření krmila panenku, uklízela a vařila. Dále posudková lékařka uvedla, že lékařské zprávy nedokladují zhoršení zdravotního stavu žalobkyně, ani její sebeobsluhy, a že sociální šetření není v souladu s lékařskými nálezy.
35. Na základě uvedeného posudku MUDr. M. R. bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, jímž byl žalobkyni zvýšen příspěvek na péči z částky 3 300 Kč na částku 6 600 Kč měsíčně. Správní orgán prvního stupně na základě posudku posudkové lékařky dospěl k závěru, že na žalobkyni je třeba nahlížet jako na osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), nikoli ve stupni I (lehká závislost), neboť žalobkyně nezvládá samostatný výkon pěti základních životních potřeb, jak je uvedeno v citovaném posudku.
36. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně prostřednictvím své právní zástupkyně včasné **odvolání**. Žalobkyně v podaném odvolání namítala, že nezvládá osm základních potřeb, což odpovídá IV. stupni závislosti na péči jiné osoby. Žalobkyně namítala, že posudková lékařka při hodnocení nedostatečně zhodnotila její postižení a jeho projevy. Posudková lékařka uvedla jako další postižení Le jeune syndrom, ale přitom se jedná jen o

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

jiný název pro stejnou vadu (syndrom Cri du chat). K potřebě mobility namítala, že nezvládá požadavky stanovené v instrukci 15/2016 pro dítě ve věku 5 až 6 let, tedy v podstatě totéž, co následně zopakovala v podané žalobě. K potřebě stravování namítala, že nezvládání této potřeby vyplývá z provedeného sociálního šetření a instrukce 15/2016 a nad rámec již uvedeného doplnila, že tekutiny vylévá na zem, při jídle hltá a hrozí jí zadušení, umí používat jen zčásti lžici, jinak příjem potravy příborem neovládá, a není schopná si sama říct o jídlo a pít. K potřebě oblékání a obouvání namítla totéž, co v podané žalobě. Žalobkyně namítala, že závěry posudku jsou v rozporu s předloženou zdravotní dokumentací, když z lékařských zpráv ze dne 2. 9. 2023, 1. 2. 2024 a 3. 4. 2024 vyplývá, že potřebuje celodenní péči a dohled při sebeobsluze, oblékání a svlékání, hygieně, stravování, má funkční postižení pohyblivosti v exteriéru, není schopna samostatné chůze na delší vzdálenosti a má snížené motorické schopnosti.

37. Žalovaný v odvolacím řízení nechal posudkovou komisi v Ústí nad Labem zpracovat **posudek o zdravotním stavu žalobkyně**. Dle posudku ze dne 8. 10. 2024 posudková komise dospěla k závěru, že žalobkyně nezvládá pět základních životních potřeb, a to orientaci, komunikaci, tělesnou hygienu, péči o zdraví a osobní aktivity. Žalobkyně je osobou do 18 let věku, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost), neboť vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby a není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 písm. b) zákona o sociálních službách.
38. Posudková komise zasedala ve složení předsedkyně MUDr. H. H., lékařky se specializací v oboru dětská neurologie, MUDr. V. N. a tajemnice Bc. M. H. Posudková komise vycházela z posudkového spisu Institutu pro posuzování zdravotního stavu, spisu posudkové komise, spisu odvolacího správního orgánu, sociálního šetření ze dne 7. 2. 2024, zdravotní dokumentace praktické lékařky MUDr. H. K. vč. dekurzů, lékařských zpráv MUDr. G. M. ze dne 15. 5. 2024, MUDr. J. B. ze dne 12. 2. 2024, MUDr. L. R. ze dne 20. 3. 2024 a ze dne 3. 4. 2024, MUDr. J. L. ze dne 29. 7. 2022 a dále ze zpráv Mgr. E. H. ze dne 2. 9. 2023, Mgr. H. R. ze dne 27. 5. 2024 a Mgr. D. P. ze dne 27. 5. 2024. Posudková komise zhodnotila, že žalobkyně trpí chromozomální vadou – syndromem Cri du chat (jedná se o parciální delecii krátkého raménka 5. chromozomu), mikrocefalií, centrálním hypotonickým syndromem, astigmatismem (korigovatelnou vadou zraku doprovázenou rozostřeným viděním), oboustrannou nedoslýchavostí (33 % vpravo a 54 % vlevo) řešenou pomocí naslouchátek, lehkou až středně těžkou mentální retardací s poruchami chování a ADHD. Posudková komise konzultovala zdravotní stav žalobkyně s odbornou lékařkou v oboru ORL MUDr. J., která uvedla, že žalobkyně trpí středně těžkou percepční nedoslýchavostí řešenou sluchadlovou kompenzací, na kterou není ještě plně adaptovaná, s tím souvisí opožděný vývoj řeči. V důsledku toho nezvládá základní životní potřeby orientace, komunikace, osobních aktivit a péče o zdraví ani v přijatelném standardu. Posudková komise vycházela z neurologického nálezu MUDr. R., dle kterého žalobkyně běhá, naráží přitom do předmětů a padá, je nepozorná a nevnímá schody. Stravu jí příborem, učí se, ale sama se nenají a musí být dokrmována. Princip jízdy na kole nechápe, musí být tlačena a nezatačí. Pleny má přes noc a na cesty, přes den ne, stále si o potřebu neřekne. Svléká se sama i když nemá, neoblékne se. Dle zprávy Mgr. P. ze dne 27. 5. 2024 má žalobkyně chování na úrovni odpovídající věku 24 až 36 měsíců, hrubou motoriku na úrovni odpovídající věku 21 až 30 měsíců (při chůzi ještě padá, má tendenci utíkat, při chůzi na schodech je nutné držení za ruku), jemnou motoriku na úrovni odpovídající věku 18-24 měsíců, řečové schopnosti na úrovni odpovídající věku 15 až 18 měsíců a sociální chování

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

odpovídající věku 24 měsíců. Dle zprávy Mgr. P. ze dne 11. 8. 2023 měla žalobkyně výkon v testu rozumových schopností při spodním okraji pásma lehké mentální retardace, avšak tento výkon byl negativně ovlivněn nevyspáním žalobkyně před vyšetřením. Dle psychologického nálezu MUDr. Š. ze dne 2. 2. 2024 žalobkyně působí nemotorně, vráží do stolu, zakopává, občas se svalí, je výrazně impulzivní a motoricky aktivní, jedná afektivně, má nízkou frustrační toleranci, je agresivní k sobě i okolí, pozornost udrží jen krátce, řeč má opožděnou a nesrozumitelnou. Posudková komise zhodnotila zdravotní dokumentaci (pozn.: v posudkovém zhodnocení z nálezů Mgr. P. zhodnotila pouze nález ze dne 11. 8. 2023 a nález ze dne 27. 5. 2024 ve vlastním hodnocení vůbec nezmiňuje) a dospěla k závěru, že ke zhoršení zdravotního stavu nedošlo a že nebylo deklarováno jiné těžké onemocnění žalobkyně, nově byla diagnostikována pouze středně těžká sluchová vada od května 2024. Posudková komise uvedla, že prostudovala i výsledky sociálního šetření ze dne 7. 2. 2024 a vzala jej v úvahu a že šetření bylo provedeno v souladu se zdravotním stavem žalobkyně. Dále posudková komise uvedla, že se neztotožnila se závěry posudkového lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu, protože nenašla korelát k mimořádné péči u základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby, a navíc shledala potřebu mimořádné péče u základní životní potřeby osobních aktivit, ale na stupni závislosti to nic nemění.

39. K základní životní potřebě mobility posudková komise uvedla, že žalobkyně nemá funkční končetinové deficit, anatomické ztráty končetin ani těžké duševní poruchy či ztrátu zraku, pro které by uvedenou potřebu nezvládala. Je schopna vstávat a usedat bez opory, zvládá samostatně stoj a chůzi. Chůzi po schodech zvládá s držením za ruku, pohybuje se zcela bez kompenzačních pomůcek a je schopna používat běžné bariérové dopravní prostředky. Potřebu zvládá v rámci širší normy jako zdravé dítě stejného věku. Základní životní potřebu stravování posudková komise neuznala za nezvládnutou, protože dospěla k závěru, že žalobkyně je i přes své postižení schopna se najíst a napít, stravu konzumuje v běžném denním režimu a nemá stanovenou žádnou speciální dietu. Příprava stravy je prováděna pečující osobou, což je vzhledem k věku normální přístup. Rozsah, intenzita a frekvence dohledu je srovnatelná se stejně starým dítětem bez zdravotního postižení. K základní životní potřebě oblékání a obouvání posudková komise uvedla, že její nezvládání nebylo uznáno, protože dle závěrů posudkové komise je schopna se s dopomocí obléknout a svléknout, obout a zout, nemá funkční končetinové deficit, anatomické ztráty, těžké duševní poruchy nebo ztrátu zraku, pro které by tuto potřebu nezvládla v rámci širší normy jako dítě stejného věku bez zdravotního postižení. Potřebu výkonu fyziologické potřeby shledala zvládnutou, neboť nezletilá je schopna vykonat potřebu. Vyžaduje dopomoc s očištěním, což je v jejím věku přípustné. Dle nálezů je přes den bez plen a plenována je na noc. Rozsah, frekvence a intenzita dohledu a pomoci při výkonu fyziologické potřeby je srovnatelná se stejně starým dítětem bez zdravotního postižení. Dále posudková komise uvedla, že nebyla prokázána příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat tyto základní životní potřeby.
40. K odvolacím námitkám žalobkyně posudková komise v posudku uvedla, že v odvolání namítané skutečnosti týkající se osobních aktivit žalobkyně byly zohledněny a že ostatní namítané skutečnosti nemají oporu v objektivně dokladovaném zdravotním stavu a že zjištěný rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností žalobkyně je dostatečný k pravidelnému zvládání uvedených základních životních potřeb v přijatelném standardu, případně za použití facilitátorů.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

41. Žalovaný následně na základě posudku posudkové komise vydal napadené rozhodnutí, jímž zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil prvostupňové rozhodnutí.
42. Soud se nejprve zabýval námitkou žalobkyně, že se žalovaný nedostatečně vypořádal s jejími odvolacími námitkami a nezohlednil její tvrzená zdravotní omezení a jejich vliv na schopnost uspokojovat své základní životní potřeby.
43. Podle § 68 odst. 3 věty první správního řádu platí, že v odůvodnění rozhodnutí se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
44. S odkazem na shora citovaný § 68 odst. 3 správního řádu soud konstatuje, že z odůvodnění rozhodnutí musí být vždy zřejmé, z jakých skutkových zjištění správní orgán ve vztahu k jím vyhlášenému výroku vycházel a na základě jakého právního názoru k závěrům o něm dospěl. Správní rozhodnutí, které takovouto skutkovou a právní úvahu neobsahuje, je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť nemůže plnit svou základní funkci, tedy osvětlit účastníkům řízení, na základě jakých skutečností bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno v jeho výroku (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 As 10/2005-298, ze dne 11. 8. 2004, č. j. 5 A 48/2001-47, nebo ze dne 17. 9. 2003, č. j. 5 A 156/2002-25).
45. Z ustálené judikatury soudů ve správním soudnictví vyplývá, že o nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů se jedná zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka reagovat. Pokud se správní orgán podstatou námitky řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky, o nepřezkoumatelnost rozhodnutí se nejedná. Správní orgány a soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Rozhodnutí správního orgánu není nepřezkoumatelné, pokud je odpověď na dílčí odvolací námitku alespoň implicitně obsažena v odůvodnění (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2020, č. j. 1 Afs 68/2020-31, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64, ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43, nebo ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, a nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08).
46. Soud dospěl k závěru, že žalovaný na odvolací námitky žalobkyně adekvátně reagoval, v napadeném rozhodnutí odkázal na posudek posudkové komise, který rovněž okopíroval do textu rozhodnutí, a na metodický pokyn č. 15/2016 a zdůvodnil, proč má za to, že žalobkyně je schopna zvládat namítané základní životní potřeby v přijatelném standardu, případně s použitím facilitátorů. Žalovaný se podrobně zabýval též otázkou dohledu a dopomoci matky při zvládání sporných základních životních potřeb. Žalovaný v rozhodnutí argumentoval závěry posudku posudkové komise a k tomu uvedl, že vyjádření ke zdravotnímu stavu je zcela v kompetenci posudkové komise, protože odvolací správní orgán k tomu nemá dostatečnou erudici. Rovněž z posudku posudkové komise vyplývá, že posudková komise měla k dispozici celý spisový materiál vč. odvolání žalobkyně a že jí byly odvolací námitky žalobkyně známy. Není tedy pravda, že by žalovaný nepředal posudkové komisi odvolací námitky žalobkyně. Soud tedy dospěl k závěru, že žalovaný své rozhodnutí

řádně zdůvodnil. Soud shledal námitku žalobkyně, že žalovaný své rozhodnutí nedostatečně odůvodnil, zejména co do vypořádání se s odvolacími námitkami žalobkyně, nedůvodnou.

47. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
48. V § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. je uvedeno, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
49. Soud na tomto místě konstatuje, že pokud jde o správnost zjištěného zdravotního stavu žalobkyně, jedná se o odbornou medicínskou otázku, kterou nemůže soud a v zásadě ani správní orgán sám posoudit pro nedostatek odpovídající odborné kvalifikace, a proto se musí spoléhat na posudky předkládané k tomu kvalifikovanými odborníky – tj. posudkovými lékaři. Z tohoto důvodu tedy posuzuje zdravotní stav žadatelů v řízení, jehož výsledek na takovém posouzení závisí, v prvním stupni posudkový lékař a v odvolacím řízení posudková komise žalovaného. Jedná se o specifickou formu správní činnosti, jejímž hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. V rozsudku ze dne 1. 2. 2022, č. j. 1 Ads 482/2020-33, Nejvyšší správní soud uvedl, že správní řízení ve věci příspěvku na péči se vyznačuje tím, že rozhodující důkaz představuje odborný posudek o zdravotním stavu a závislosti žadatele na pomoci jiné osoby.
50. Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, přičemž na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. viz rozsudek ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53). K tomu je možno dále odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2021, č. j. 4 Ads 184/2021-30, v němž bylo konstatováno, že „v posudku takové odborné lékařské komise se přitom hodnotí nejenom celkový zdravotní stav účastníka řízení, nýbrž se v něm zaujímají i posudkové závěry ohledně splnění v zákoně stanovených kritérií pro přiznání dávky či průkazu osoby zdravotně postižené. Tento posudek je tedy ve správním a následně v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Posudek lze však považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlídně k potížím udávaným žalobcem a tyto své posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku způsobující jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48; ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 511/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58)“. V kontextu naplnění výše zmíněných požadavků lze dále poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018-37, ze kterého plyne, že „aby byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28)“.

51. Splnění požadavku úplnosti a přesvědčivosti posudku musí vyhodnotit jak správní orgán před vydáním rozhodnutí, tak krajský soud při přezkumu takového rozhodnutí. Výsledný posudek tedy sice podléhá hodnocení a jeho správnost není nikterak presumována, ale je přezkoumatelný pouze omezeně, neboť soud nedisponuje potřebnými odbornými znalostmi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018-37). Nenaplnění výše uvedených požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Na danou judikaturu navazuje i další judikatura Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, judikoval: „V řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách je povinností odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přešetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.“
52. Soud tedy není oprávněn hodnotit zvládání jednotlivých základních životních potřeb žalobkyní, nýbrž musí posoudit pouze to, zda byl posudek posudkové komise ze dne 8. 10. 2024 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Soud zdůrazňuje, že nemá pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit omezení žalobkyně ve vztahu k právní úpravě příspěvku na péči. Za příležitou považuje i volbu odborné lékařky se specializací na otorhinolaryngologii s ohledem na nově diagnostikovanou oboustrannou nedoslýchavost žalobkyně, která má na tělesný a duševní vývoj žalobkyně a zvládání základních životních potřeb zásadní vliv. Z posudku vyplývá, s jakými podklady posudková komise pracovala, tedy že vycházela ze zdravotní dokumentace z posudkového spisu Institutu pro posuzování zdravotního stavu, spisu posudkové komise, spisu odvolacího správního orgánu, sociálního šetření ze dne 7. 2. 2024, zdravotní dokumentace praktické lékařky MUDr. H. K. vč. dekurzů, lékařských zpráv MUDr. G. M. ze dne 15. 5. 2024, MUDr. J. B. ze dne 12. 2. 2024, MUDr. L. R. ze dne 20. 3. 2024 a ze dne 3. 4. 2024, MUDr. J. L. ze dne 29. 7. 2022 a dále ze zpráv Mgr. E. H. ze dne 2. 9. 2023, Mgr. H. R. ze dne 27. 5. 2024 a Mgr. D. P. ze dne 27. 5. 2024.
53. S námitkou žalobkyně, že posudková komise zcela pominula zprávu ergoterapeutky Mgr. H., se soud neztotožnil. V posudku je uvedeno, že se posudková komise s touto zprávou seznámila a že z ní vycházela, byť na rozdíl od další zdravotní dokumentace neokopírovala její text, ale hodnotila ji spolu s dalšími zprávami jako celek.
54. Posudková komise v posudku ze dne 8. 10. 2024 uvedla, že žalobkyně zvládá pro účastníky sporné základní životní potřeby mobility, stravování, oblékání a obouvání a výkonu fyziologické potřeby v přijatelném standardu, neboť na pohybovém ústrojí nemá deklarované žádné funkční deficity a že tvrzené nezvládání těchto potřeb nemá oporu v objektivně dokladovaném zdravotním stavu. Hodnocení posudkové komise stran zvládání

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

těchto základních životních potřeb, s výjimkou potřeby mobility (viz níže) však soud nepokládá za úplné a přesvědčivé. V tomto ohledu je nutné dát za pravdu žalobkyni, že závěry posudkové komise neodpovídají podkladům, které komise hodnotila. Ve zdravotní dokumentaci a v záznamu o sociálním šetření jsou zjevné rozpory, které posudková komise nijak nevysvětlila, naopak uvedla, že sociální šetření bylo provedeno v souladu se zdravotním stavem žalobkyně. I naprostému laikovi je zřejmý marginální rozpor závěrů znaleckého posudku a podkladové zdravotní dokumentace.

55. Posudková komise zhodnotila potřebu mobility zvládnutou v přijatelném standardu jako u běžného zdravého jedince ve stejném věku. Z instrukce č. 15/2016, na kterou žalobkyně i žalovaný odkazovali, plyne, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje zdravotní stav, kdy je osoba schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je. Ze zdravotní dokumentace i sociálního šetření plyne, že žalobkyně je schopna všechny tyto vyjmenované aktivity fyzicky zvládat, nicméně s ohledem na svou hyperaktivitu a absenci pudu sebezáchovy nerozlišuje terén vč. schodů, tak zakopává, padá a naráží do předmětů. Techniku pohybu však zvládá a vyžaduje pomoc pouze tam, kde by si mohla v důsledku hyperaktivity a nepozornosti ublížit, např. při zmiňované chůzi po schodech. Závěry posudkové komise, že nebylo popsáno žádné funkční postižení, které by jí bránilo potřebu v přijatelném standardu vykonávat jsou v souladu s podklady. Skutečnost, že žalobkyně nerozlišuje terén nemá původ v postižení pohybového aparátu a má být posouzena ve vztahu k jiné potřebě. Dle citované instrukce se zvládání základní životní potřeby mobility neposuzuje ve vztahu k postižení smyslu a mentálního či duševního postižení, které jsou zahrnuty a hodnoceny v základní životní potřebě orientace. Co se tedy týče potřeby mobility má soud za to, že ji posudková komise hodnotila jako zvládnutou přesvědčivě.
56. V podkladové zdravotní dokumentaci, kterou i posudková komise v posudku citovala, je jasně specifikováno zdravotní postižení žalobkyně a jeho projevy. Žalobkyně trpí vzácným syndromem Cri du chat, který se u žalobkyně projevuje lehkou až středně těžkou mentální retardací, ADHD a výraznými poruchami chování, poruchami jemné i hrubé motoriky, oboustrannou nedoslýchavostí a s tím souvisejícím výrazně opožděným vývojem tělesných a mentálních funkcí; a projevuje se též dalšími již méně závažnými projevy (korigovatelná vada zraku, slabá tělesná konstituce atd.). Úkolem posudkové komise bylo na základě předložených podkladů jasně definovat, které základní životní potřeby žalobkyně zvládá vykonávat samostatně v přijatelném standardu s ohledem na svůj věk, a které nikoli.
57. Posudková komise v posudku uvedla, že vycházela mimo jiné ze zpráv Mgr. P. ze dne 11. 8. 2023 a ze dne 27. 5. 2024 a obsah obou zpráv v posudku citovala. V hodnocení se pak omezila pouze na zprávu ze dne 11. 8. 2023, zejména na informaci, že žalobkyně byla v době vyšetření nevyspalá, a že to negativně ovlivnilo výsledek jejího testování rozumových schopností. Posudková komise ve svých závěrech argumentovala právě touto zprávou a k tíži žalobkyně bagatelizovala její zdravotní stav. Přitom skutečnost uvedená ve zprávě Mgr. P., že žalobkyně trpí mentální retardací vyplývá i z ostatních podkladů a je s nimi v souladu. Proto na skutečnost, že žalobkyně byla v době vyšetření v roce 2023 nevyspalá nelze nahlížet izolovaně a přikládat jí větší význam, než má. Naproti tomu posudková komise dále nehodnotila závěry ze zprávy Mgr. P. ze dne 27. 5. 2024. V této zprávě jsou obsaženy

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

mnohem podrobnější a pro posouzení zdravotního stavu žalobkyně relevantní poznatky, je i aktuálnější. Tato zpráva obsahuje zásadní informace o tom, nakolik je vývoj žalobkyně opožděn v jednotlivých jeho aspektech oproti zdravému jedinci téhož věku. Lze z ní vyvodit závěr, že schopnosti pětileté (nyní šestileté) žalobkyně odpovídají věku zhruba dvou až tří let průměrně vyspělého zdravého dítěte. Posudková komise tuto skutečnost u jednotlivých potřeb nezohlednila, naopak uvedla, že žalobkyně tyto potřeby zvládá samostatně, případně s nezbytným dohledem jako zdravé děti v jejím věku.

58. K základní životní potřebě stravování posudková komise uvedla, že ji žalobkyně zvládá v rámci širší normy jako dítě stejného věku bez zdravotního postižení, protože je schopna se najíst a napít v běžném denním režimu a nemá stanovenou žádnou speciální dietu. Posudková komise se nijak nevypořádala se zjištěními v rámci provedeného sociálního šetření a s odvolacími námitkami žalobkyně, že není schopna se najíst a napít zcela samostatně. Skutečnost, že se žalobkyně teprve učí jíst příborem (zatím jen lžící a vidličkou) tak, jak byla zachycena i ve zdravotní dokumentaci, neznamená, že práci s příborem ovládá a je schopna se sama najíst. Z podkladů pro posudek i průměrně zdatný laik vyčte, že žalobkyně se snaží naučit samostatně přijímat potravu pomocí lžice a vidličky, ale stále to nezvládá, jídlo namísto sněžení různě pohazuje, a proto je nutné ji nakrmit. K tomu, aby mohla být potřeba hodnocena jako zvládnutá, by žalobkyně musela být schopna uchopit adekvátní sousto (byť jen lžící se špatnou technikou držení), umístit jej do úst a pozřít, což ze zdravotního posudku ani podkladů pro něj nevyplývá. Dodržování pitného režimu pak posudková komise v rozporu s podklady hodnotí jako zvládnuté, ačkoli dle podkladů žalobkyně není schopna se napít, aniž by jí byla nádoba s tekutinou přidržována u úst. Posudková komise dále měla hodnotit nejen schopnost rozpoznání potřeby příjmu potravy a zvládání techniky příjmu potravy, ale i schopnost samostatného výběru stravy v rozsahu přiměřeném věku a možnostem výběru, což neučinila. Posudková komise v posudku rovněž uvedla, že žalobkyně nemá žádnou dietu, žalobkyně však prokazatelně dochází na nutriční terapii a má nastavený specifický režim stravování. Soud proto nepovažuje hodnocení posudkové komise v tomto bodě za úplné a dostatečně přesvědčivé.
59. K základní životní potřebě obouvaní a oblékání posudková komise uvedla, že žalobkyně tuto potřebu zvládá v rámci širší normy jako dítě stejného věku bez postižení a rozsah frekvence a intenzita dohledu a pomoci při oblékání a obouvaní je srovnatelná se stejně starým zdravým dítětem. Žalobkyně je schopna se s dopomocí obléknout, obout a zout a sama se svléknout. Nemá funkční končetinové deficit, anatomické ztráty končetin ani těžké duševní poruchy či ztrátu zraku, pro které by uvedenou potřebu nezvládala. Tyto závěry posudkové komise jsou jednak v příkrém rozporu s podklady pro zpracování posudku, když v záznamu ze sociálního šetření a rovněž ve zdravotní dokumentaci je výslovně uvedeno, že žalobkyně se sama obléct nezvládne, oblékání sice nacvičuje, avšak není schopna si obléct jednotlivé kusy na správné místo, nerozlišuje jednotlivé otvory, rub a líc a levou a pravou stranu, oblečení určené pro spodní část těla si není schopna obléct vůbec; žalobkyni tak obléká matka, nebo personál ve školce a žalobkyně při oblékání pasivně spolupracuje, má však nízkou frustrační toleranci a při oblékání po krátké době přestává spolupracovat a vzteká se. Soud má za to, že posudková komise snahu žalobkyně nacvičovat oblékání jednodušších kusů oblečení hodnotila jako běžný způsob zvládání této potřeby zdravým dítětem ve věku 5-6 let, aniž by pro své závěry měla oporu ve zdravotní dokumentaci žalobkyně či v záznamu o sociálním šetření. Dítě ve věku 5-6 let si přitom obvyklé oblečení zvládne svým vlastním tempem obléct samo, vyžaduje pouze přiměřený dohled nad správným vrstvením a pomoc při oblékání složitějších kusů či s finální úpravou oděvu

(např. stažení rukávů, narovnání límečku, správné dopnutí knoflíků či zipu apod.), nutný je pak výběr oděvu adekvátního účelu a teplotě okolí zodpovědnou osobou. Žalobkyně se však sama, případně s přiměřenou pomocí v rozsahu jako zdravé dítě stejného věku obléknout nedokáže. Posudková komise v posudku uvedla, že ze zdravotní dokumentace plyne, že žalobkyně se svléká zcela samostatně, avšak zcela pominula skutečnost, že žalobkyně se svléká zcela spontánně a že se jedná o projev jejího nepříznivého zdravotního stavu z psychického hlediska. Při hodnocení míry zvládnutí této základní životní potřeby bylo na místě od sebe jednoznačně odlišit, zda se žalobkyně spontánně sama svléká, nebo ze sebe impulzivně strhává oblečení (ať již částečně či zcela) v nevhodných situacích, nebo zda se sama svléká na příkaz v situacích, kdy je sejmutí oděvu účelné (při převlékání, svlékání před výkonem hygieny), zvláště když právě k této otázce směřovala odvolací námitka žalobkyně. Totéž pochybení posudkové komise lze právem spatřovat i při hodnocení schopností žalobkyně se obout a zout. Zdravé dítě ve věku 5 až 6 let by mělo zvládnout samostatné obutí jednoduché obuvi, potřebuje dohled a pomoc v souvislosti s volbou a přípravou obuvi, obutím složitějších bot (např. vysoké zimní boty s vázáním) a finální úpravou (vytažení jazyka boty, dotažení zapínání, případně korekce zavázání tkaniček apod.). Dle dostupných podkladů však žalobkyně nerozlišuje pravou a levou stranu a není schopna si sama nazout ani bačkory bez tkaniček. Přitom dle instrukce, na kterou žalobkyně v podaném odvolání i žalovaný ve svém rozhodnutí odkazovali, k „neschopnosti zvládat oblékání a obouvání může dojít u některých osob s mentálním postižením nebo demencí a osob nevidomých, které sice zvládnou oblékání, ale správnost vrstvení a rozlišení rubu a líce oblečení nerozeznají.“ Je tak na místě jednoznačně uzavřít, že posudková komise neposkytla přesvědčivý závěr ke zvládnutí této základní životní potřeby a neposkytla závěry potřebné k řádnému vypořádání odvolací námitky žalobkyně vztahující se k této základní životní potřebě.

60. K základní životní potřebě výkonu fyziologické potřeby posudková komise uvedla, že žalobkyně je schopna ji vykonat a potřebuje pomoc pouze při očištění. Právě u této potřeby se nachází zásadní rozpor v jednotlivých podkladech, se kterými posudková komise pracovala. Na jedné straně se uvádí, že žalobkyně nosí pleny po celý den, na druhé straně, že pleny nosí jen na noc a na cesty. Posudková komise se přiklonila k závěru, že žalobkyně nosí pleny jen na noc, a s rozporem se nijak nevypořádala. K tomuto závěru přistoupila izolovaně a nezohlednila skutečnost, že žalobkyně se učí vykonávat svou potřebu na toaletě a je proto pravidelně vysazována na toaletu. Posudková komise pak zcela pominula skutečnost, že žalobkyně není schopna uvedenou potřebu ve většině případů rozpoznat a signalizovat. Zcela se pak pominula vyjádřit k odvolací námitce žalobkyně, že je pravidelně preventivně vysazována na toaletu, protože sama je schopna potřebu naznačit jen v jednom z deseti případů a také jí musí být připomínáno, že má tlačit. Inkontinencí přitom netrpí. Je přitom zcela zjevné, že kdyby matka, asistentka ve školce a další osoby žalobkyni neposkytovaly nadstandardní hyperprotektivní péči, ale přistupovaly k ní jako ke zdravému dítěti stejného věku, musela by být plenována i přes den a pomoc by pak nutně spočívala převážně v očištění a výměně plen. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna mimo jiné rozpoznat svou potřebu a včas použít toaletu. Pro úplnost soud připomíná, že schopnost si před použitím toalety stáhnout oblečení a poté si jej zase obléknout není pro posouzení této potřeby relevantní, protože je hodnocena v rámci potřeby oblékání a obouvání. Rovněž doprovod a pomoc s očištěním jsou s ohledem na věk žalobkyně opodstatněné a nezakládají samy o sobě závěr o nezvládnutí základní životní potřeby výkonu fyziologické potřeby, tedy prozatím do doby, než žalobkyně

dospěje do věku, kdy je pro zdravého jedince běžné zvládnout zcela samostatně i běžnou očistu po výkonu potřeby. Soud tak dospěl k závěru, že v tomto bodě nejsou závěry posudkové komise přesvědčivé a nebylo na místě, aby se s nimi žalovaný spokojil.

61. Soud shrnuje, že nepokládá za dostatečné odůvodnění posudkové komise v posudku ze dne 8. 10. 2024 o tom, že žalobkyně samostatně případně s přiměřenou dopomocí jiné osoby s ohledem na svůj věk zvládá základní životní potřeby stravování, obouvání a oblékání a výkonu fyziologické potřeby v přijatelném standardu v rámci širší normy jako zdravé dítě jejího věku (v době rozhodnutí žalovaného 6 let). Byť totiž předmětný posudek formálně obsahuje všechny nezbytné náležitosti, není z něj zřejmá úvaha posudkové komise, jak se vypořádala s rozpory v podkladech, jaké jej její vyjádření k odvolacím námitkám žalobkyně a proč dle jejího názoru žalobkyně výše uvedené základní životní potřeby zvládá. Na základě výše uvedeného soud dospěl k závěru, že posudek posudkové komise ze dne 8. 10. 2024, který vzal žalovaný za podklad pro své rozhodnutí, nelze dosud považovat za úplný a přesvědčivý. Z odůvodnění posudku posudkové komise totiž není dostatečně patrný myšlenkový postup, které vedl k učiněnému závěru v dané věci. Ten, kdo zdravotní stav posuzuje, si přitom musí být vědom toho, že jeho role je především zprostředkující – tj. má odborné informace srozumitelně a pokud možno komplexně vysvětlit „inteligentnímu laikovi“ tak, aby tento na jejich základě mohl o posuzované věci správně rozhodnout. Musí si přitom být vědom, že „inteligentní laik“ sice má duševní schopnosti porozumět těmto odborným informacím, ovšem pro jejich rychlé a patřičně důkladné pochopení mu chybí znalost širších souvislostí a celé řady základních principů, které odborníkovi mohou připadat samozřejmé (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017-15). K tomu je příležitým odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 Ads 136/2017-35, ze kterého se podává, že *„[v]hodné může být ve výše popsanych souvislostech předestřít nejprve stručný exkurs o tom, jak rozhodné části těla a psychiky fungují za běžných okolností a v jakých ohledech, v jaké míře a z jakých příčin dochází u posuzované osoby k odchylkám od běžného stavu.“* Taktéž tyto závěry by tudíž posudková komise měla mít na paměti při zpracování posudku, tak aby tento naplnil požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, jak je požadováno nadepsanou judikaturou pro jeho zákonnost.
62. Jelikož soud přisvědčil námitce stran nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci, pro kterou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, aby nedostatky stran skutkových zjištění napravil, nezabýval se již námitkou žalobkyně, že si posudková komise opatřila podklad nezákonným způsobem, když kontaktovala školku telefonicky. V této chvíli by bylo posouzení uvedené námítky nadbytečné pro předčasnost.
63. Soud proto shrnuje, že skutkový stav zachycený v podkladovém posudku posudkové komise ze dne 8. 10. 2024, o který se bez dalšího opřel žalovaný v napadeném rozhodnutí, není dostatečně zjištěn a odůvodněn. Žalovaný se podle názoru soudu s tímto posudkem neměl spokojit, nýbrž si vyžádat doplnění. Skutkový stav, z něhož žalovaný vycházel, proto nemá dostatečnou oporu ve správním spise, čímž byly splněny podmínky podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro zrušení napadeného rozhodnutí (výrok I. tohoto rozsudku). Současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl soud o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. V navazujícím řízení pak bude na žalovaném, aby s pomocí posudkové komise znovu a důsledně posoudil zdravotní stav žalobkyně v tom smyslu, které základní životní potřeby žalobkyně zvládá samostatně bez pomoci jiné fyzické osoby v rozsahu

přiměřeném svému skutečnému věku, a které nikoli, a vypořádal tím námitky žalobkyně směřující k posouzení jejího zdravotního stavu vč. zásadního vlivu opožděného vývoje jejích tělesných a duševních schopností. Teprve na základě i pro poučeného laika srozumitelných závěrů posudkové komise bude moci žalovaný vydat rozhodnutí, které by bylo přesvědčivé a odpovídalo shora konstatovaným požadavkům právních předpisů a judikatury.

64. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Jelikož měla žalobkyně ve věci plný úspěch má vůči žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem. Soud tedy uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v celkové výši 3 146 Kč. Tato náhrada se skládá z mimosmluvní odměny za úkony právní služby právní zástupkyně žalobkyně podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Výše mimosmluvní odměny advokátky za úkony vykonané v období do 31. 12. 2024 je určena dle § 7 bodu 3 a § 9 odst. 2 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024, a to ve výši 1 000 Kč za každý jeden úkon právní služby (a výše mimosmluvní odměny učiněné v období od 1. 1. 2025 se stanoví dle § 7 bodu 5 a § 9 odst. 5 advokátního tarifu, tj. ve výši 4 620 Kč za každý jeden úkon právní služby). Právní zástupkyně vykonala celkem dva úkony právní služby, a to dne 4. 4. 2024 přípravu a převzetí zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu a dne 16. 12. 2024 návrh ve věci samé (podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu) podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Podle § 13 odst. 1 a 4 AT k těmto úkonům náleží náhrada hotových výdajů advokáta, tj. dva režijní paušály po 300 Kč. Náhradu nákladů řízení spojených s podáním repliky ze dne 29. 1. 2025, tj. úkonu právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025, soud žalobkyni nepřiznal, neboť toto podání neobsahovalo žádnou novou relevantní argumentaci, a proto nepředstavovalo důvodně vynaložené náklady řízení. Právní zástupkyně je dle informací v registru ekonomických subjektů plátkyní DPH, soud proto žalobkyni přiznal též náhradu za 21 % DPH z částky 2 600 Kč, tj. 546 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 26. května 2025

JUDr. Jiří Derfl v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.